

AKTYWNI SPOŁECZNIE

CZERWIONKA-LESZCZYN

Czerwionka-Leszczyny, 10 stycznia 2026r.

Szanowny Pan
Wiesław Janiszewski
Burmistrz Gminy i Miasta
Czerwionka-Leszczyny
za pośrednictwem Przewodniczącego
Rady Miejskiej

Szanowny Panie Burmistrzu,

Na podstawie art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, zwracam się z interpelacją dotyczącą realizacji przez Gminę obowiązków i zadań wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Dotyczy: usprawnienia funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w zabudowie wielolokalowej oraz zasad proporcjonalnego egzekwowania obowiązków jego uczestników, w tym stosowania podwyższonej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

W związku z utrzymującymi się nieprawidłowościami w zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w zabudowie wielolokalowej zasadne jest przyjęcie jednolitego i uporządkowanego podejścia do funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami, uwzględniającego rzeczywisty zakres obowiązków wszystkich podmiotów uczestniczących w jego realizacji.

Zgromadzone informacje wskazują, że problemy w zakresie segregacji mają charakter systemowy i wynikają z nakładania się niedopełnień po stronie mieszkańców, zarządców nieruchomości oraz przedsiębiorcy odbierającego odpady. W tej sytuacji kluczowe znaczenie ma stosowanie działań proporcjonalnych, udokumentowanych i równolegle kierowanych do wszystkich uczestników systemu, przy jednoczesnym zachowaniu zgodności z przepisami prawa i utrwalonym orzecznictwem sądów administracyjnych.

1. Podstawa prawna i odpowiedzialność zbiorowa.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 oraz art. 6k i art. 6ka ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, selektywna zbiórka odpadów komunalnych ma charakter obowiązkowy, a w przypadku stwierdzenia nieselektywnego zbierania odpadów organ gminy jest uprawniony do określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z zastosowaniem stawki podwyższonej.

Stowarzyszenie Aktywni Społecznie ASy

marcin.stempniak@wp.pl

<https://www.facebook.com/ASyCL/> • www.aktywnispolecznie.com

W zabudowie wielolokalowej obowiązek prowadzenia selektywnej zbiórki dotyczy nieruchomości jako całości, co wynika z konstrukcji systemu opłat oraz wspólnego sposobu gromadzenia odpadów. Brak możliwości przypisania naruszenia do konkretnego lokalu nie wyłącza odpowiedzialności właściciela nieruchomości lub podmiotu składającego deklarację.

Stanowisko to znajduje potwierdzenie w orzecnictwie sądów administracyjnych, w szczególności:

- w wyrokach Naczelnego Sądu Administracyjnego, w których wskazano, że już jednorazowe stwierdzenie braku selektywnej zbiórki odpadów stanowi wystarczającą przesłankę do zastosowania stawki podwyższonej, bez konieczności wykazywania uporczywości lub długotrwałości naruszeń;
- w orzeczeniach wojewódzkich sądów administracyjnych, zgodnie z którymi odpowiedzialność w systemie gospodarowania odpadami ma charakter obiektywny, a organ nie jest zobowiązany do ustalania winy poszczególnych mieszkańców.

Jednocześnie orzecznictwo WSA akcentuje potrzebę rzetelnego ustalenia stanu faktycznego, zapewnienia stronie możliwości złożenia wyjaśnień oraz zachowania zasady proporcjonalności, co przemawia za stosowaniem działań informacyjnych i naprawczych przed sięgnięciem po sankcję finansową.

Przyjęta w niniejszym piśmie sekwencja działań (informacja – działania naprawcze – weryfikacja – postępowanie administracyjne) pozostaje w zgodzie z linią orzecniczą sądów administracyjnych i ogranicza ryzyko skutecznego zakwestionowania decyzji gminy na etapie postępowania odwoławczego lub sądowego.

2. Współodpowiedzialność uczestników systemu.

Prawidłowe funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami wymaga współdziałania:

- a) mieszkańców – w zakresie faktycznej segregacji odpadów,
- b) zarządców nieruchomości – w zakresie organizacji, nadzoru i utrzymania porządku,
- c) przedsiębiorcy odbierającego odpady – w zakresie rzetelnej i terminowej realizacji umowy,
- d) gminy – jako organizatora, koordynatora i podmiotu egzekwującego.

Nieprawidłowości w segregacji nie powinny być zatem postrzegane wyłącznie jako problem jednej grupy, lecz jako zagrożenie wymagające działań równoległych i skoordynowanych.

3. Proponowany kierunek działań gminy.

Z punktu widzenia trwałości i legalności rozstrzygnięć zasadne jest stosowanie następującej sekwencji działań:

- stwierdzenie nieprawidłowości na podstawie dokumentacji, zgłoszeń lub informacji od przedsiębiorcy;
- podjęcie działań informacyjnych i naprawczych wobec mieszkańców za pośrednictwem zarządców, w tym np. jednolite i czytelne oznaczenia pojemników, zapewnienie odpowiedniego stanu technicznego altan, dostosowanie liczby i rodzaju pojemników do potrzeb, ograniczenie dostępu osób trzecich czy monitoring wizyjny zgodny z RODO;

- egzekwowanie od zarządców działań organizacyjnych, w tym stosowanie regulaminów porządkowych, upomnienia i wezwania czy obciążenia porządkowe – o ile są one przewidziane w regulaminach wewnętrznych wspólnot lub spółdzielni mieszkaniowych;
- równoległe egzekwowanie postanowień umowy wobec przedsiębiorcy odbierającego odpady, w tym reagowanie na przypadki nieterminowego odbioru, braku harmonogramów czy nienależytej dokumentacji;
- weryfikacja skuteczności podjętych działań, przy czym brak konsekwentnego reagowania na nienależyte wykonanie umowy przez wykonawcę może prowadzić do obniżenia efektywności systemu, pogorszenia jakości segregacji odpadów oraz zwiększenia ryzyka nałożenia na gminę sankcji administracyjnych lub korekt finansowych;
- zastosowanie podwyższonej stawki opłaty – wyłącznie w przypadku braku poprawy.

Takie podejście pozwala wykazać, że ewentualne zastosowanie sankcji finansowej nie ma charakteru arbitralnego, lecz stanowi element systemowego zarządzania i realizacji obowiązków ustawowych.

4. Wnioski.

Mając na uwadze powyższe, zasadne jest:

- przyjęcie jednolitych zasad postępowania w przypadkach nieprawidłowej segregacji w zabudowie wielolokalowej,
- stosowanie podwyższonej stawki opłaty w sposób udokumentowany i zgodny z przepisami oraz orzecnictwem,
- konsekwentne egzekwowanie obowiązków od wszystkich uczestników systemu, zgodnie z ich rolą i kompetencjami.

Jednocześnie wskazuję, że proponowane rozwiązania mają charakter organizacyjno-porządkowy i prewencyjny, a ich celem jest nie tylko zapewnienie prawidłowego wykonywania obowiązków ustawowych gminy oraz racjonalizacja kosztów systemu gospodarowania odpadami, lecz także realna poprawa poziomu selektywnej zbiórki odpadów wśród mieszkańców zabudowy wielolokalowej.

Planowane działania mają przyczynić się do ujednolicenia zasad postępowania, zwiększenia świadomości mieszkańców oraz ograniczenia nieprawidłowych praktyk w zakresie segregacji odpadów, co w konsekwencji powinno prowadzić do osiągania przez gminę wymaganych prawem poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

W tym kontekście działania te należy postrzegać również jako element zarządzania ryzykiem prawnym i finansowym gminy, ukierunkowany na wyeliminowanie lub co najmniej istotne zminimalizowanie zagrożenia nałożenia na gminę sankcji, w szczególności sankcji administracyjnych związanych z nieosiągnięciem poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, o których mowa w art. 3b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, a także korekt finansowych w przypadku projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych.

Proponowane rozwiązania nie tworzą nowych zobowiązań po stronie mieszkańców ani nie naruszają kompetencji innych organów, co pozostaje istotne z punktu widzenia ewentualnych ocen prowadzonych przez organy nadzorcze i kontrolne, w tym Regionalną Izbę Obrachunkową oraz Najwyższą Izbę Kontroli.

5. Pytania.

- 1) Czy w gminie planuje się przyjęcie jednolitej, pisemnej procedury postępowania w przypadkach stwierdzenia braku selektywnej zbiórki odpadów w zabudowie wielolokalowej?
- 2) W ilu przypadkach w ostatnich 3 latach zastosowano podwyższoną stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wobec nieruchomości wielolokalowych?
- 3) W jaki sposób gmina egzekwuje od zarządców nieruchomości obowiązki organizacyjne i porządkowe związane z gospodarką odpadami?
- 4) Jakie mechanizmy nadzoru nad realizacją umowy z przedsiębiorcą odbierającym odpady są obecnie stosowane i jaka jest ich skuteczność?
- 5) Czy gmina osiąga wymagane prawem poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, a jeśli nie to jakie działania podejmuje w celu minimalizacji tych ryzyk?
- 6) Jak gmina zapewnia proporcjonalne i jednolite traktowanie mieszkańców, zarządców oraz przedsiębiorcy odbierającego odpady w zakresie egzekwowania obowiązków?

Deklaruję jednocześnie jako gminny radny, gotowość oraz pełną dyspozycyjność do współpracy z Burmistrzem oraz właściwymi komórkami urzędu i pozostałymi podmiotami w pracach nad opracowaniem i wdrożeniem efektywnych, zgodnych z prawem rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

Dodatkowo uprzejmie zapraszam Pana Burmistrza oraz przedstawicieli Urzędu Gminy i Miasta do udziału w spotkaniu z mieszkańcami, którzy zgłosili chęć bezpośredniej rozmowy i omówienia problemów związanych z segregacją odpadów w zabudowie wielolokalowej. Spotkanie to mogłoby stanowić istotny element działań informacyjnych i konsultacyjnych, sprzyjających budowaniu zrozumienia dla podejmowanych działań oraz poprawie jakości selektywnej zbiórki odpadów.

Marcin Stempniak

radny, Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach